

**R. P. Ferdinandi De Castro Palao, Legionensis Soc. Iesv,
Sacrae Theologiae Professoris, Et sanctae Inquisitionis
Qualificatoris & Consultoris; Operis Moralis, De Virtutibus,
Et Vitiis Contrariis, In ...**

De Virtute Religionis, Et Ei Annexis; Continens quatuor Tractatus
Theologiae Moralis praecipuos. Primus, in ordine decimusquartus, de
Iuramento, & Adiuratione. Secundus, de Voto. Tertius, & charior Authori,
de statu Religioso. Quartus, de vitiis oppositis Religioni

**Castro Palao, Fernando de
Lugduni, 1669**

An beneficium Ecclesiasticum vendi possit absque simonia. punct. 13.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-76572](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-76572)

An beneficium Ecclesiasticum vendi possit absque
Simoniam?

SUMMARIUM.

1. Quid nomine beneficii intelligatur.
2. Certum est inuendibile esse.
3. Sed an ex iure diuino hoc contingat? Alij affirmant, alij negant, & sententia conciliantur.
4. Proponitur obiectio, cui fit satisfactio.
5. Fructus beneficii possunt à beneficio locari, & vendi pro vita, si secludamus extrauag. Ambrosios.
6. An pensiones possint vendi, & redimi absque simonia? Proponitur dubitandi ratio.
7. Duplex est pensio alia laica, alia Ecclesiastica: laica vendi potest.
8. Ecclesiastica, quae multiplex est, nequaquam absque simonia vendi potest.
9. An vero possint haec redimi propria auctoritate? Negant plures.
10. Contrarium videtur probabilius. Esto ex stylo curia auctoritate Pontificis semper exposcitur.
11. Religiosus beneficium cum onere pensionis non potest pacifice, ut pensio redimatur.
12. Quod dicitur de pensionibus Ecclesiasticis dicendum est de praesimoniam.
13. Commenda spirituales nequaquam absque simonia vendi possunt, bene temporales in his tamen vendendis committi potest iniustitia.
14. Coadiutoria beneficiorum & capella non erecta auctoritate Episcopi possunt pecunia obtineri absque simonia.
15. Quid de hospitalibus dicendum est.

Hucusque de spiritualibus per se sermonem fecimus, pergitur explicare ius annexa, Annexa spiritualibus vocantur beneficia; quia propter officium spirituale conferuntur.

1. Et in primis suppono beneficium esse ius recipiendi fructus annuos de Ecclesiasticis bonis ratione alicuius ministerij Ecclesiastici; na communiter DD. & constat ex Rebuff. in praxi benef. cap. quod sit beneficium, & sumitur ex cap. 1. de Ecclesiasticis adificandis, & aliis, & cap. ult. de Rescript. lib. 6. Dicitur beneficium dari propter officium; eo quod non possit in alium transferri beneficium, quin simul onus ad officium transferatur. Comprehendit autem haec vox beneficium Ecclesiasticum, Episcopatum, Abbatiam, Prioratum, Archidiaconatum, & alias Ecclesiasticas dignitates canonicatus, vicarianas perpetuas, & alia huiusmodi: de quibus videndum est, an sint inuendibilia non solum ex iure Ecclesiastico, sed etiam ex iure naturali, & diuino.

2. Certum est secundum omnes DD. beneficium inuendibile esse iure diuino, quia parte importat ius administrandi spiritualia, quae a tale ius spirituale, & sacrum est, & à Christo institutum. Iure autem positivo inuendibile est, quia parte est ius obtinendi fructus, ut constat ex c. ult. de Partit. c. super eo de Transact. c. guerel. m. c. Tua nos de Simon. & c. unico, ut Ecclesiasticis beneficiis, & 1. q. 3. ferè per totam.

3. Controuersia tamen est inter Doctores, An iure diuino hoc sit prohibitum? Theologi communiter affirmant, Canonistae negant, ut videtur in Suarez t. 1. de Relig. lib. 4. cap. 24. num. 7. & 12. & Valent. disp. 6. q. 16. p. 2. vers. septima quaestio est, pag. 160. At te attentè considerata ut dicit Lessius lib. 2. cap. 35. dub. 2. num. 18. & seq. utraque sententia veritatem habet. Si enim beneficium accipitur, quatenus est ius ad annuos fructus obtingens per officium sacrum, cum officium sacrum, & ius administrandi spiritualia inuendibile sit, etiam est inuendibile ius ad annuos reditus, quod medio illo officio, & iure spiritualia consequitur, & consequenter vera est absolutè sententia Theologorum affirmantium beneficium vendi prohiberi. Verùm quia Summus Pontifex potest praebendam, seu fructus beneficii, & ius illa recipiendi à titulo spirituali, hoc est à iure administrandi spiritualia separare, utique conferre huiusmodi ius spirituale, alteri verò, vel sibi applicate ius recipiendi fructus illius tituli, ut contingit quotidie cum pensiones assignat, poterit pensionem illam, seu fructus, quos extrahere vult à titulo spirituali, velle ut accipiens beneficium ita redimat, & sibi conferat, alias non collaturus beneficium. Quod autem haec possit Pontifex, constat; quia ipse solum tenetur conferre beneficium sustentationem tribuere. Ergo, si aliunde huiusmodi sustentationem conferat, poterit omnes fructus assignatos illi beneficio sibi applicare, poterit iam sibi applicatos poterit vendere, si quidem non vendit aliquid, quod sit simpliciter spirituale.

Ferd. à Castro. Sum. Mor. Pars III.

Ex hac doctrina fit, beneficium formaliter esse inuendibile, si quidem non venditur ius recipiendi fructus medio spirituali officio contingens, quod erat necessarium ad venditionem beneficii, sed venditur ius recipiendi fructus, quod Pontifex sibi poterat referuare.

4. Dices, conuinci saltem gratis non dari ius administrandi spiritualia; si quidem petitur pro illius datione redemptio fructuum illi iuri annexorum. Respondeo, redemptionem fructuum non obulare gratuitè donationi, quia non datur redemptio fructuum pro iure administrandi sacramenta, sed pro fructibus recipiendis, quos poterat Pontifex sibi referuare. Vnde fit, non posse à Pontifice in datione beneficii, exigere plus quam fructus illius beneficii moraliter aestimantur, quos extrahere possit Pontifex, sed conuincitur exigi pro illo iure spirituali donato. Inferiores praelati, quibus non est facultas separandi fructus à titulo beneficii, si in eius datione petent pecuniam sibi dari pro fructibus, quos concedunt conuincuntur sanè pecuniam petere pro ipso titulo; si quidem ratione illius habent fructus recipiendi: ita Suarez c. 24. n. 41. & Lessius c. 35. dub. 2. n. 20.

5. De fructibus beneficii probabilius est posse à beneficiario pro sua vita locari, & vendi; ut tenet Panormit in cap. querelam. Ne praelati vices suas, cum Hostiensis, & Frederico, & Syluest. verbo. simonia, §. 14. Tolet. lib. 5. c. 9. num. 6. & latius diximus, cum de alienatione rerum Ecclesiasticarum egimus. Neque obstat extrauagans Ambrosios de rebus Eccles. non alienandis edita à Paulo II. vbi cautetur, ne vitra triennium locentur sub pena excommunicationis, & priuationis beneficii: quia nullibi ferè est recepta ut testatur Nauarr. cap. 27. num. 146. & Caietan. verbo excommunicata. & Tolet. supra.

6. Ex hac generali doctrina ad particulares materias, in quibus est aliqua difficultas, oportet deuenire.

Primo igitur dubitatur; an pensiones possint vendi & redimi absque simonia? Ratio dubitandi est; quia non videntur esse beneficia Ecclesiastica, c. quamuis de praebendis in 6. ibi: ei non in pensione, sed in beneficiis Ecclesiasticis volumus prouideri: & tenent communiter Doctores ibi: ut videtur est in Gas. q. 28. de pensionibus in princ. & in multis, quos refert Suarez lib. 4. c. 26. n. 1.

7. Pro resolutione aduerte duplicem esse pensionem; alia quae dari potest laicis ad officium temporale verbi gratia ad pulsandum campanas, curandum infirmos, canendum liguram in choro. Et de hac certum est non esse simoniam, neque iuris diuini, neque humani, si vendatur, vel redimatur. Quia haec pensio non est annexa titulo spirituali: si quidem neque ex parte subiecti, neque ex parte finis spirituale aliquid minus requirit. Quod vero illa portio extracta sit ex aliquo titulo spirituali, scilicet ex beneficio, in causa non est, quominus temporalis sit, & vendibilis, sicut tertiae decimarum Regi concessae extractae sunt ex beneficiis; & tamen quia ad nullum officium spirituale ordinantur vendi possunt, & de facto quotidie venduntur: & ita tenent contra Rebuff. de pacifica possess. numer. 34. communiter Doctores, ut testatur Suarez lib. 4. de Simoniam, c. 26. n. Lessius lib. 2. c. 35. dub. 22. n. 123. cum Victor. relect. 1. de Simoniam, n. 54. & Soto lib. 9. q. 7. art. 2.

8. Alia est pensio, quae soli clerico concedi potest: & haec est duplex; alia quae abique determinatione personae assignata est pro aliquo officio spirituali, verbi gratia pro coadiutoria Episcopi, pro conacionatore, pro visitatore, &c. & haec pensio nullo modo potest vendi à priuata persona; quia venderetur spirituale ministerium in quo fundatur, neque etiam potest redimi: quia non potest extinguì obligatio ad tale ministerium. Quod si is, cui est assignata pensio, retento munere ad officium veller pacifice de tota pensione sibi danda pro vita facere possit. At hoc non est vendere pensionem, sed elocare fructus recipiendos: & ita ut indubitarum, tradunt Suarez illo c. 26. num. 10. Lessius cap. 35. dubit. 22. numer. 122. Alia pensio soli clerico concessa est in quadruplici differentia. Prima, quae datur pauperi clerico in sustentationem. Secunda, quae datur parochi teni non valenti deseruie, ut se sustentet beneficio eius alteri collato. Tertia, quae datur renuncianti beneficio, quod pacifice possidebat. Quarta, quae datur ad hrem in beneficio componendam. Si quae autem aliae pensiones inueniantur, affirmat Arag. quaestio. art. 4. veli. pro explanatione, pag. 121. esse iniustas, utpote impostas sine legitima, & sufficiente causa.

De omnibus iis dicendum est simoniam esse iuris diuini vendere has pensiones propria auctoritate; vbi Bulla Pij V. quae incipit: ex proximo & est 138. in ordine Bullarum edita anno 1571. recepta est, obseruatur; in qua bulla annexit pensiones titulo spirituali; siquidem pensionarios obligat ad officium paruum beate Virg. recitandum, alias fructus non faciunt suos. Quo posito, cum pensio nihil aliud sit, quam ius recipiendi fructus medio spirituali officio, cum hoc officium

Ec 3 inuen

inuendibile si, etiam ius percipiendi fructus ab illo inseparabile; inuendibile erit: ubi tamen non est recepta Bulla Pij V. solum erit in simonia iuris humani vendere has pensiones: quia ex stylo curie prohibentur vendi, & venditores tanquam simoniaci puniuntur: ita Valent. *diffinit.* 6. qu. 16. p. 3. in fine.

9. An vero redimi possint propria autoritate huiusmodi pensiones; non est leuis difficultas. Negat Flamin. *lib. 6. de resignat. benefic. quast.* 2. numer. 128. cum Nauat. *comm.* 52. *cap. 53. de Præbendis: notus lib. 9. de iustit. quast.* 7. art. 2. *Videtur in relect. de Simonia, nu.* 52. *cap. 53. Azot. 2. p. iustit. moral. lib. 8. c. 10. quast.* 6. Fundamentum eorum est, quia beneficiarius redimens pensionem, reddit beneficium sibi magis utile: quia potest colligere illam partem fructuum, quam solueret: ab ea potestas autem colligendi illam partem fructuum non annexa titulo spirituali, siquidem est propter officium sicut & potestas colligendi reliquas partes. Ergo fieri non potest.

10. Verum hæc ratio ut notauit Valent. *disp. 6. quast.* 16. p. 3. vult, validus in fine, pag. 1664. æquè probat de redemptione omnis pensionis, siue ea recipiatur ab alio propter causam spirituales, siue propter temporalem: semper enim videtur esse aliquid spirituale, quod beneficiarius clericus acquirit, seu retinet post redemptionem pensionis. Quapropter ipse Valent. *suprà* A. affirmat quamlibet pensionem redimi posse, propria autoritate absque simonia: & idem tenet Caietan. in *opusculo septemdecim respons. res.* 10. *Lectius lib. 2. c. 35. dub.* 22. *num.* 124. *cap. numer.* 29. *Tolet. lib. 5. c. 92. num.* 1. *dictio* 3. *Suarez lib. 4. c. 26. n. 2. cap. 16.* Rationem huius conclusionis optime reddit Valent. *suprà*, quia illud, quod per se, & immediate acquirit redimendo pensionem est immunitas, & libertas ab obligatione, & onere pendendi quotannis illam partem fructuum, ut de se constat: libertas autem ab hoc onere, & obligatione non est spiritualis, neque spirituali per se annexa: nam esto inde sequatur beneficium tibi fore magis utile, & facultatem habere retinendi omnes fructus, hoc est extrinsecum, & accidentarium redemptioni pensionis: si quidem redemptio non per se respicit hanc utilitatem, sed solum illam libertatem, & immunitatem à quotannis solutione. Adde, redemptio pensionis nihil aliud est, quam quædam anticipata solutio fructuum, quos singulis annis tenebaris exhibere. Cum igitur fructus vendi possint, etiam & redimi. Nihil ergo spirituale, neque spirituali annexum emittitur. His tamen non obstantibus ad redemptionem pensionis, solet semper auctoritas Pontificis interuenire: non quia necessaria, sed ad maiorem securitatem: ut bene Toler. *suprà*, & quia iam ex stylo curie hoc est receptum: ut bene probat Garcia 1. *cap. 5. à num.* 23.

11. Notandum tamen est, resignantem beneficium cum onere pensionis non posse facere pactum ut constituta pensio redimatur: quia aperta continet simoniam: est enim illud onus pretio æstimabile: & ita tenet *Lectius lib. 2. de iustit. c. 31. dub.* 22. *n. 124.* *Gigas de pensib. quast.* 87. *ad finem.* *Garcias 1. p. de benefic. cap. 3. numer.* 172. *Tolet. lib. 5. cap. 92. num.* 1.

12. Quod dictum est de pensionibus, quæ titulo spirituali donantur, idem dicendum de præstimoniiis, seu sinecuris, quæ in omni sententia ad minus sunt pensiones clericales: cum nemini dentur nisi vi clerico, & vt in clericatu proficiat: & in probabiliori sententia non solum sub pensionibus comprehenduntur, sed etiam sunt propria beneficia: ut tenet *Nauat. cap. 21. de orat. num.* 9. *Soto lib. 10. de iustit. quast.* 5. *artic.* 3. *Gigas quast.* 30. *de pensib. num.* 1. *Suarez 1. 1. de Relig. lib. 4. de horis canonicis, c. 22. num.* 8. & *Garcia in numeris relatis, 1. p. de benefic. cap. 2. n. 172. esto num.* 118. aliquos in contrarium referat. Et videtur conuinci ex *cap. vlt. de concess. præbenda in 6.* ubi præstimonium cum aliis beneficiis Ecclesiasticis annumeratur. Et ratio est, quia habet omnes qualitates requisitas ad beneficium: quæ sunt conferri personis Ecclesiasticis ab Ecclesiastico prælato, purè, & sine pacto, & in perpetuum, cum onere ad aliquod munus spirituale, scilicet ad pensum Beatæ Virg. ex Bulla Pij V. supra citatæ: quæ omnia reperiuntur præstimoniiis, ut constat ex *Panormit. 2. volum. conf.* 47. & ex *Suarez loco citato.*

13. Sed quid dicendum de commendis coadiutoriiis, capellanis, & hospitalibus, an vendi possint? Quod attinet ad commendas, respondeo, aliam esse commendam spirituales, aliam seculares, & militarem. De commendam spirituali, qualis est illa, per quam Ecclesia alicui commendatur, ut in ea Sacramenta administret, quæ alio omnino vicaria vocatur, certum est siue temporalis sit, siue perpetua vendi non posse: quia his commendis, seu vicariis committitur spiritualis iurisdictio: & habetur expressè in *cap. non satis cap. ad nostram de Simonia.* De commendis vero militaribus, dicendum est simoniam non esse illarum venditionem, aut pecunia illarum obtentionem procurate, quia sunt merè seculares nullam spirituales functionem secum adducentes, sed dantur personis Ecclesiasticis in stipendium, & præmium

militariæ: & ita tenet *Suarez lib. 4. cap. 27. num.* 7. *cap. 9. Manuel. in summ. 2. 2. cap. 49. num.* 12. *Vega 2. p. sum. cap. 101. casu.* 52. *Petr. de Ledesma 2. p. sum. trad. 12. circa 10. con. elusionem.* Erat tamen contra iustitiam illarum venditio, ut bene aduertit *Suarez & Manuel supra.* Quia magister ordinum, vel Rex, cui est commissa distributio harum commendarum non est dominus, sed dispensator, & non supremus, sed sub Pontifice, qui Regi facultatem reddit non ad illas vendendas, sed distribuendas. Possunt tamen huiusmodi commendæ donari à Rege, vel magistro, cum onere, & obligatione exhibendi aliquod temporale munus. v.g. ire in Africam, vel Indias, illisque feruere, vel soluere alteri aliquam pensionem, vel in assignatione pensionis habetur ratio iustæ distributionis, seu finis talium præbendarum: ita *Suarez supra*, & addit posse Pontificem causa intercedente concedere facultatem Regi illas vendendi, præcipue si pretium in maiorem utilitatem militariæ cedat.

14. Coadiutoria, beneficiorum, quæ nihil aliud sunt, quam quædam facultates autoritate Pontificis concessæ exercendi officium, quod proprietas exercere & tenetur, tamen cum futura successione concedatur: beneficia non sunt, ac promittit pecunia obtrinas eas coadiutorias, non committit simoniam iure Ecclesiastico punibilem: imo nec vllam simoniam, si pecuniam non vt pretium facultatis, sed in sustentationem concedentis coadiutoriam tribuat.

Idem à fortiori dicendum est de capellanis autoritate Episcopi non creditis, quæ quia beneficia non sunt, possunt absque labe simoniae pecunia obtineri, ut aliis relatis docet *Gonzales reg. 8. Cancellar. gloss.* 5. in *princ. num.* 25. & restat à Rota fuisse sæpe declaratum.

15. Hinc dicendum de hospitalibus. Et quidem quæ autoritate Episcopi instituta non sunt & sub eius cura non existunt, sed priuata voluntate eriguntur, Ecclesiastica non censentur, licet pia loca dici possint, nec materia sunt simoniae, ut tanquam indubitatum supponit *Suarez lib. 4. de simon. c. 27. numer.* 11. Hieronymus. *Gonzales supra reg. 8. Cancellar. gloss.* 5. §. 4. *num.* 22. Solum est dubium de illis hospitalibus, quæ religiosa, seu Ecclesiastica dicuntur eo quod sit autoritate Episcopi instituta, & sub illius cura existant: iuxta *cap. ad hæc de Religiosis domibus.* Hæc igitur sunt in duplici differentia, alia quæ secum afferunt administrationem spirituales, alia quæ solum temporalem pericentem ad gubernationem. De primis nemini est dubium committi simoniam, si vendatur eorum administratio: docet *DeLuca de Benefic. 1. p. quast.* 3. *n. 3. 4. cap. 28. cap. p. 2. quast.* 11. *n. 14.* *Beda de benefic. in comm. in præfat. n. 4.* *Rebuff. in præfat. cap. de deuolut. n. 73.* *Suarez lib. 4. cap. 27. num.* 11. De secundis vero, quæ functionem spirituales non habent, sed tantum temporale regimen cum tota sollicitudine pertinent ad eorum infirmorum dicendum est, simoniam non esse simoniam iuris diuini administrationem vendentes, quia est temporalis nulli officio Ecclesiastico per se annexa, & colligitur ex *Clement. quæ coniungit, §. 1. de Religiosis domibus* tamen simoniam iuris humani. Quia in *cap. Saluator. 1. quast.* 3. prohibetur sub specie religionis, & vitandi simoniam venditio officij administrationis rerum Ecclesiasticarum: cum autem bona horum officiorum Ecclesiastica sint ex institutione Ecclesiæ, sit sanè comprehendi sub illa generali prohibitione: & ita tradit *glossa ibi: verbo quæ in idem, cap. c. ead. m. causa, cap. quast.* verbo qui claudat, *hostia: & Suarez lib. 4. c. 27. n. 11.* *Gonzales supra reg. 8. Cancellar. Glossa 5. §. 4. n. 22.* cum *Gomez de expectatiuis, n. 93. verb. quæ ipsa sunt notanda.*

PUNCTVM XIV.

An ius patronatus, & officia Ecclesiastica vendi, alienarique possint absque simonia?

SVMMARIVM.

1. Iuris patronatus venditio simonia est ex iure Ecclesiastico.
2. An vero sit ex iure diuino? Negant plures.
3. Probabilius est esse inuendibile.
4. Ius patronatus transferretur iure hereditario, donatione & venditione.
5. Expresso iure patronatus in venditione vills, cui est annexum, non constituit simoniam.
6. Ius patronatus non est aere fundus, sed persona non transferretur vendentis bonis omnibus illius: vt probabilius descendit ut.
7. Quid, quando bona essent annexa iuri patronatus, & vendiderentur.
8. Extra supradictos modos nec vendi, neque transferri potest ius patronatus.

